

Így mondjuk, így írjuk helyesen!

A SINOSZ fogyatékoságügyi kifejezésgyűjteménye

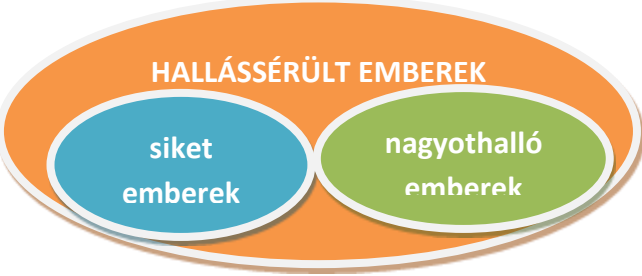
A fogyatékoságok, fogyatékoságügy, esélyegyenlőség témájában sajnos gyakran találkozunk helytelenül használt megnevezésekkel a médiában, sőt jogszabályokban és egészségügyi témájú szövegekben is, melyek használata kerülendő.

Szövetségünk törekszik az érintettek által is jobban elfogadott, helyes kifejezések elterjesztésére és a helytelenek visszaszorítására, ehhez nyújt segítséget alábbi összeállításunk is.

Bízunk benne, hogy munkatársaink, tisztségviselőink és maguk az érintett személyek, továbbá a téma iránt érdeklődők, ill. ilyen irányú tanulmányokat folytatók, és a teljesen kívülállók is hasznát veszik ennek a speciális szójegyzéknek.

HELYES MEGNEVEZÉS, KIFEJEZÉS	MEGJEGYZÉS	HELYTELEN, vagy AZ ÉRINTETTEK ÁLTAL ELUTASÍTOTT, BÁNTÓ, ezért KERÜLENDŐ MEGNEVEZÉS
fogyatékosággal élő ember/személy, munkavállaló, résztevő, néző stb.	Ne használjuk önállóan, hanem tegyük a jelző mellé egy főnevet is: fogyatékosággal élő ember!	fogyatékos(ok) fogyatékkal élő(k) rokkant(ak) sérült(ek) fogyi(k) beteg(ek) hibás (rég, ill. népies megjelölés)

siketvak személy(ek) /ember(ek) /ügyfél(ek)	Ne használjuk önállóan, „ <u>siketvak</u> ”, hanem tegyünk a jelző mellé egy főnevet is: siketvak ember!	süketvak
- mozgáskorlátozott, mozgássérült - látássérült: vak, gyengénlátó, aliglátó - értelmi fogyatékossgal élő ember/személy...	Ne használjuk önállóan, „ <u>mozgássérült</u> ”, hanem tegyünk a jelző mellé egy főnevet is: mozgássérült ember!	nyomorék, nyomorult, béna, tolószékes, tolókocsi, világtalan gyengeelméjű, idióta, hibbant
nyelvi kisebbség	A siket emberek a magyar jelnyelv elsődleges nyelvként történő használata miatt nyelvi (és kulturális) kisebbségnek tekintik saját közösségüket.	jelölők, mutogatók, süketnémák, süketek
halló ember(ek), hallók	A társadalom <i>nem hallássérült</i> tagjainak megjelölésére használt gyűjtőfogalom.	épek, egészségesek
siket személy(ek) /ember(ek) /ügyfél(ek) /tag(ok) stb.	Ne használjuk önállóan, „ <u>siket</u> ”, hanem tegyünk a jelző mellé egy főnevet is: siket ember!	süket, süketnéma, siketnéma gyengénhalló, halláskárosult
nagyothalló személy(ek) /ember(ek) /ügyfél(ek) /tag(ok) stb.	Ne használjuk önállóan, „ <u>nagyothalló</u> ”, hanem tegyünk a jelző mellé egy főnevet is: nagyothalló ember!	gyengénhalló, halláskárosult

<p>hallássérült személy(ek) /ember(ek) /ügyfél(ek) /tag(ok) stb.</p>	<p>A siket és a nagyothalló személyek leírására használt gyűjtőfogalom. Ne használjuk önállóan, „<u>hallássérült</u>”, hanem tegyünk a jelző mellé egy főnevet is:</p> 	
<p>(magyar/nemzeti/nemzetközi) jelnyelv</p>	<p><i>A jelelés kevésbé jó kifejezés, mert nem fejezi ki azt, hogy egy valódi nyelvről van szó!</i></p>	<p>jelbeszéd, mutogatás, hadonászás, kalimpálás</p>
<p>jelnyelvi tolmács</p>	<p><i>jeltolmács</i> – Bár a média, sőt maguk a tolmácsok és a siket emberek is gyakran használják ezt a rövidítő formát, nem ez a hivatalos megnevezés. Nem fejezi ki, hogy a jelnyelv egy valódi nyelv, ezért is kerülendő.</p>	<p>jelelő (tolmács) süketnéma tolmács siket tolmács</p>
<p>megváltozott munkaképességű személy</p>		<p>csökkent munkaképesség(ű személy)</p>
<p>(info)kommunikációs akadálymentesítés</p>	<p>Az egyenlő esélyű, ill. akadálymentes hozzáférés megteremtése érdekében a siket</p>	

	és a nagyothalló emberek számára speciális személyi és fizikai feltételek biztosítására van szükség: jelnyelvi tolmácsolás, írótolmácsolás, szájról olvasási kép biztosítása (orális tolmácsolás)	
indukciós hurok	A hallókészüléket viselő személyek számára biztosított akadálymentesítésben használatos elektronikus eszköz. Általában beltéren, egy helyiségben vagy egy kisebb, körülhatárolt területen alkalmazható (pl. nézőtér egy részén, jegypénztárban, ügyfélszolgálati pultnál).	
hallókészülék	A nagyothalló vagy hallásmaradvánnyal rendelkező siket személyek által használt hallásjavító segédeszköz.	nagyothalló készülék, hallóka (utóbbi esetleg játékos-vicces formában előfordulhat: „Éjszakára kiveszem a hallókámat.”)
cochleáris implantáció, cochleáris implantátum (CI)	Hallásjavító műtéti eljárás, ill. az ennek során a belső fülbe beültetett segédeszköz neve. Bizonyos esetekben siket és súlyosan nagyothalló személyeknél alkalmazható, akiknél a súlyos hallásvesztés következtében a hallókészülékes (re)habilitáció nem lehetséges.	
írótolmács/írótolmácsolás	hangzó beszéd írásba foglalása	

jegyzetelő szolgáltatás	A felsőoktatásban tanuló hallássérült (és más fogyatékkal élő, speciális szükségletű) hallgatóknak nyújtott személyi segítői szolgáltatás. Az előadásokon, szemináriumokon elhangzottak jegyzetelésével segíti a diákokat.	Nem tévesztendő össze az írótolmácsolással!
KONTAKT Tolmácsszolgálat	A KONTAKT Tolmácsszolgálat egy országos lefedettségű videó-tolmácsolási rendszer. Egy alkalmazás segítségével az ügyfelek jelnyelvi vagy írótolmács közreműködését kérhetik az akadálymentes kommunikációhoz.	
Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége	nagy kezdőbetűk! Szövetségünk nevében kivételesen főnévi formában szerepelnek a <i>siketek</i> és a <i>nagyothallók</i> szavak. Ez látszólag ellentmond a fent közlteknek, azonban ne felejtsük el, hogy a SINOSZ 1995 óta viseli ezt a nevet, amikor ez még elfogadott forma volt, ill. a megnevezés tömörítése is cél volt a névadáskor.	Sinosz
	Mivel ez egy rövidítés, mozaikszó, azon belül tulajdonnévi betűszó, azaz több szóból álló	SINOSZ tag, SINOSZ Tag

SINOSZ SINOSZ-tag SINOSZ-székház	tulajdonnév kezdőbetűiből áll össze, végig nagybetűvel írjuk!	
(SINOSZ) tagsági igazolvány	Ez egy arcképes, sorszámozott (tagsági számmal ellátott), személyes adatokat tartalmazó okmány, amely a tulajdonosát különböző kedvezmények igénybe vételére jogosítja – az igazolvány szó használata ezért is fontos.	bérlő, tagsági kártya, utazási kártya
SINOSZ Somogy Megyei Szervezete SINOSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete SINOSZ Esztergomi Helyi Szervezete de: SINOSZ Békés megyei szervezetei = Békés megyében működő SINOSZ-szervezetek	nagy kezdőbetűk! A helyi szervezetek nevében a városnév -i képzőt kap!	
<ul style="list-style-type: none"> - Egerben, a SINOSZ-ban - a SINOSZ Egri/Heves Megyei Szervezeténél 		egri SINOSZ-ban Heves megyei SINOSZ-ban

<p><u>tulajdonnevek:</u> - SINOSZ Országos Elnöksége - a SINOSZ Bács-Kiskun Megyei Szervezet(ének) Elnöksége - SINOSZ Kecskeméti Helyi Szervezet(ének) Elnöksége</p> <p><u>köznevek:</u> - országos elnökségi tag - megyei elnökség(i), helyi elnökség(i tag)</p>	<p>Ügyeljünk a kezdőbetűkre!</p>	
<p>SINOSZ Küldöttközgyűlés(e) de: küldöttközgyűlés</p>	<p>Ha a küldöttek összességéről mint testületről van szó, akkor nagy kezdőbetűvel, ha az ülésükről, vagyis egy eseményről van szó, akkor kicsivel írjuk a szót. (Az első tulajdonnév, a 2. közné.)</p>	

Ha a felsorolt fogalmaknak, megnevezéseknek a fentiekől eltérő formában való használatával találkozunk, lehetőleg nagyon udvariasan helyesbítsük, javítsuk ki a téves szóhasználatot! Ezzel elősegítjük a helyes kifejezések elterjedését és a helytelenek visszaszorulását.

Ez mindannyiunk érdeke, köszönjük!